

Kendelse i faglig voldgiftssag FV2014.0090,

afsagt den 31. oktober 2014

Fagligt Fælles Forbund
(forhandlingssekretær Palle Bisgaard)

mod

Solesi, filial af Solesi S.p.A, Italien

(advokat Karen Kaufmann)

Uoverensstemmelsen angår, om den indklagede italienske virksomhed har betalt sine italienske ansatte i henhold til en indgået tiltrædelsesoverenskomst til Bygge- og Anlægsoverenskomsten.

Klager nedlagde ved hovedforhandlingens begyndelse følgende påstande:

1. Indklagede skal til klager betale 11.280.351,60 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra ydelsernes forfaldstid.
2. Indklagede skal anerkende, at de fremsendte oversigtsbilag for indbetalinger til Cassa Edile er fejlagtige og ikke stemmer overens med de faktiske indbetalinger, og skal anerkende den månedlige betalingsforpligtelse til 3F's Feriekasse.
3. Indklagede skal anerkende, at INPS ikke kan sammenlignes med overenskomstens arbejdsmarkedspension.
4. Indklagede skal betale løn til Angelo Vecchio for 8 uger fra hans tilskadekomst den 9. juni 2014, opgjort til 48.625,12 kr.

Klagers påstand 1 er opgjort som manglende overtidstillæg ekskl. feriepenge mv. og pensionsbidrag til 80 italienske medarbejdere indtil den 31. marts 2014 og 130 medarbejdere indtil den 1. september 2014.

Klagers påstand 2 og 3 angår henholdsvis betaling af feriegodtgørelse mv. og pensionsindbetalinger i henhold til overenskomsten.

Indklagede påstod principalt afvisning, subsidiært frifindelse.

Indklagede nedlagde endvidere selvstændig påstand om, at 3F skal refundere 1.418.547,86 kr., som Solesi har indbetalt til 3F's feriekasse, med tillæg af nærmere angivne renter.

Sagen blev mundtligt forhandlet den 22. oktober 2014 med undertegnede fhv. højesteretsdommer Poul Sørensen som opmand.

Efter særskilt procedure og votering afgjorde opmanden, at den af klager påberåbte praksis i henhold til Bygge- og Anlægsoverenskomstens § 82, hvorefter klager i tilfælde af en virksomheds påståede overenskomstbrud over for udenlandske arbejdstagere indtaler det samlede lønkrav for alle arbejdstagernes vedkommende ved faglig voldgift og herefter ikke søger bod pålagt i Arbejdsretten, ikke mod virksomhedens indsigelse kan videreføres i nærværende sag, da denne praksis ikke kan udledes af overenskomsten og dermed ikke kan gøres gældende på grundlag af den med virksomheden indgåede tiltrædelsesoverenskomst.

Påstand 1 må derfor under nærværende faglige voldgiftssag begrænses til at angå klagers efterbetalingskrav for så vidt angår otte af medarbejderne, der alle er medlemmer af forbundet. For disse otte navngivne medlemmer nedlagde klager herefter påstand om efterbetaling for overtid på i alt 538.843,80 kr.

Klager erklærede i tilslutning hertil, at virksomhedens påståede overenskomstbrud herefter i det hele vil blive søgt videreført for Arbejdsretten med påstand om bod.

Opmanden afgjorde endvidere, at klagers påstand 4 om krav på sygeløn til Angelo Vecchio som følge af dennes påståede tilskadekomst under arbejdet ikke mod virksomhedens protest kan behandles under nærværende faglige voldgiftssag, da kravet ikke har været gjort til genstand for forudgående fagretlig forhandling.

For så vidt angår klagers påstand 2 om feriegodtgørelse mv. afgjorde opmanden, at spørgsmålet om karakteren og det retlige indhold af Cassa Edile, som virksomheden har indbetalt til, sammenholdt med virksomhedens forpligtelse til i henhold til tiltrædelsesoverenskomsten at betale feriegodtgørelse mv. til medarbejderne mest hensigtsmæssigt må finde sin afgørelse under den således varselde sag for Arbejdsretten. Parterne er enige om, at der i henhold til udstationeringsdirektivet ikke

skal betales dobbelt af virksomheden for samme ydelser, og opmanden bemærkede i den forbindelse, at klagers krav bl.a. om forlods betaling af feriegodtgørelse i henhold til bilag 7 til Bygge- og Anlægsoverenskomsten muligt rejser nogle EU-retlige spørgsmål, der kan nødvendiggøre en forelæggelse for EU-domstolen, og at sådan forelæggelse i givet fald bedst ses at kunne foretages af Arbejdsretten. I konsekvens heraf kan heller ikke indklagedes tilbagebetalingskrav påkendes under nærværende faglige voldgiftssag.

For så vidt angår klagers påstand 3 om pensionsindbetalinger afgjorde opmanden endelig, at spørgsmålet om karakteren og det retlige indhold af INPS, som virksomheden har indbetalt til, sammenholdt med virksomhedens forpligtelse til i henhold til tiltrædelsesoverenskomsten at indbetale arbejdsmarkedspensionsbidrag til den danske pensionskasse ligeledes mest hensigtsmæssigt må finde sin afgørelse under den varslede sag for Arbejdsretten. Parterne er også med hensyn til dette krav i princippet enige om, at der i henhold til udstationeringsdirektivet ikke skal betales dobbelt af virksomheden for samme ydelser, og opmanden bemærkede i den forbindelse, at klages krav om pensionsindbetaling muligt rejser nogle vanskelige EU-retlige spørgsmål, hvis afgørelse kan nødvendiggøre en forelæggelse for EU-domstolen, og at sådan forelæggelse i givet fald bedst ses at kunne foretages af Arbejdsretten

Under den derefter fortsatte behandling af klagers otte medlemmers fornævnte efterbetalingskrav vedrørende løn og overtid blev der afgivet forklaring af tidligere ansatte Maurizio Terranova, Angelo Vecchio, Giovanni Pistritto og Giuseppe Leonardi, gruppeformand Jan Holm Nielsen, arbejdsformand Gaetano Cafiso, projekt manager Aldo Bruno Coruzzi og personaleansvarlig Marcella Saraceno. Under et særskilt retsmøde var der den 7. oktober 2014 blevet afgivet forklaring af construction director Lars Johansson, CB&I.

Baggrunden for sagen

Under sagen er bl.a. fremlagt CB&I's registreringer hhv. af de forskellige medarbejderes ankomst til pladsen med skurvogne og materialecontainere mv. og af tidspunkterne for medarbejderens ind- og udgang til og fra selve byggepladsen. Endvidere er fremlagt de personlige kalendere, der er forklaret om af nogle af klagers medlemmer.

Klagers krav på overtidsbetaling er i alt væsentligt opgjort på grundlag af disse personlige kalendere sammenholdt med CB&I's registreringer, således at gennemsnittet af de efterbetalingskrav, der er opgjort på dette grundlag, er overført til klagers øvrige medlemmer.

På grundlag af kalenderne og CB&I's registreringer er den manglende overtidsbetaling til fire af klagers medlemmer – efter fradrag for den af virksomheden udbetalte bruttoløn – opgjort således, idet der i henhold til overenskomsten er krav om betalte pauser i forbindelse med den beregnede overtid:

Giuseppe Leonardi	januar 2014	8.792,46 kr.
	februar 2014	13.096,88 kr.
	marts 2014	12.256,56 kr.
Giovanni Pistritto	januar 2014	7.044,98 kr.
	februar 2014	17.286,34 kr.
	marts 2014	17.406,52 kr.
Angelo Vecchio	februar 2014	10.173,86 kr.
	marts 2014	11.311,46 kr.
Maurizio Terranova	januar 2014	11.058,41 kr.
	februar 2014	8.667,71 kr.
	marts 2014	13.712,28 kr.
	april 2014	7.132,78 kr.
	maj 2014	11.350,67 kr.

Den gennemsnitlige underbetaling pr. måned er for disse fire medarbejdere herefter opgjort til 11.605,30 kr.

Til illustration af beregningen skal her blot nævnes klagers opgørelse for Giuseppe Leonardi for februar måned 2014:

Timer ifølge kalender: 222 timer + 10 timer betalt spisepause i forbindelse med overarbejde x 127,79 kr.	29.647,28 kr.
Overtimer 50 % 63 timer x 58,35 kr.	3.676,05 kr.
Overtimer 100 % 21 timer x 116,70 kr.	2.450,70 kr.
Løn ifølge kalender i alt	35.774,03 kr.
Bruttoløn på lønseddel 3.261,96 euro – 238,34 euro = 3.023,62 euro x 7,50	22.677,15 kr.
Manglende bruttobetaling februar 2014 i alt	13.096,88 kr.

Herefter er klagers gennemsnitlige krav vedrørende overtid til alle klagers otte medlemmer opgjort således, idet bemærkes, at tiltrædelsesoverenskomsten blev indgået den 3. december 2013:

Maurizio Terranova	3/12 2013 - 17/10 2014	10,5 arbejdsmåneder
Giuseppe Leonardi	8/1 – 25/7 2014	6,5 arbejdsmåneder
Angelo Vecchio	7/1 – 9/6 2014	5 arbejdsmåneder
Stefano Leonardi	3/2 – 25/7 2014	6 arbejdsmåneder
Giovanni Pistritto	7/1 – 30/6 2014	6 arbejdsmåneder
Giovanni Ierna	1/2 – 30/4 2014	3 arbejdsmåneder
Vittorio Bazzano	3/2 – 30/4 2014	3 arbejdsmåneder

Dvs. i alt 46 arbejdsmåneder á 11.605,30 kr. svarende til påstandsbeløbet på 538.843,80 kr.

Forklaringer

Giuseppe Loeonardi har forklaret, at han blev ansat i januar 2014. Han arbejdede som tømrer/murer med at bygge betonelementer på pladsen.

Han blev hver dag afhentet på sin indkvartering i bus ved 6-6.15-tiden og ankom til skurbyen kl. 6.40-6.45. Han klædte derefter om og medtog diverse udstyr, idet der efter arbejdspladsens særlige karakter var stillet særlige krav til arbejdsdragt og udstyr (hjelm og gasbeskyttelsesmaske). Han havde et adgangskort til skurområdet, hvor de også hentede det værktøj, der skulle bruges. Uden for selve byggepladsen var der endvidere en hal, hvor de modtog diverse halvfabrikata, der skulle bringes ind på sitet. De gik derefter ind på selve arbejdspladsen. Der var frokostpause kl. 13, reelt i ca. en halv time, idet der er 10 minutters gang fra arbejdspladsen til kantinen. Der blev ikke holdt yderligere pauser i dagens løb. Arbejdsdagen sluttede kl. 17.30, hvorefter de blev hentet af bussen kl. 18. Han har derefter gennemgået sine kalenderoptegnelser for voldgiftsretten. Straks efter ansættelsen var han den 8. og 9. januar 2014 på et sikkerhedskursus, der blev afholdt i skurområdet, men har ikke fået løn for de dage. Når han ikke er registreret af CM&I den 9. januar, skyldes det, at hans medarbejderkort endnu ikke var klart den dag. Den 27. januar 2014 var der snestorm. Folkene blev derfor i skuret i ca. 3 timer, indtil de blev sendt hjem. Der er heller ikke blevet betalt løn for den dag.

Han fik som de øvrige en lønseddel hver måned, men i virkeligheden havde de arbejdet en god del mere end de timer, der var påført lønsedlen. Han skrev uden indsigelse under på lønsedlen, idet man ikke kunne lave ballade på kontoret, hvad ingen af de andre medarbejdere heller ikke gjorde.

Angelo Vecchio har forklaret, at han blev ansat i januar 2014. Han har arbejdet som jernbinder på pladsen.

De første par dage, den 8. og 9. januar 2014, deltog han i et sikkerhedskursus, men fik først løn fra den 10. januar, hvor han begyndte at arbejde på pladsen. Om den daglige arbejdstid og pauser har

han forklaret i overensstemmelse med Giuseppe Leonardis forklaring. Han har arbejdet både i hal-len uden for sitet og på selve sitet.

På et tidspunkt bad han en lokal regnskabsmedarbejder hos Solesi om en opgørelse af hans arbejdstimer. Han fik derefter udlevet sagens bilag N, der svarer til hans faktiske arbejdstimer på pladsen. Hans lønsedler viste dog et væsentligt lavere timetal. Han gjorde ikke indsigelse, idet han som de andre medarbejdere så sig nødsaget til acceptere vilkårene, hvis de ville forsætte ansættelsen. Han har løbende skrevet antallet af sine arbejdstimer ind i sin kalender, der er fremlagt under sagen.

Maurizio Terranova har forklaret, at han blev ansat i september 2013 som chauffør på de tunge arbejdsmaskiner og i øvrigt som altnuligmand. Han kørte endvidere i nogle måneder medarbejdere til og fra arbejdspladsen i en bus. Kørslen er på sædvanlig vis registreret på køreskiver. På grund af uoverensstemmelser om betalingen for kørslen ophørte han med at være chauffør på bussen medio marts.

Om tilrettelæggelsen af den daglige arbejdstid har han forklaret som sine kolleger. Han har løbende ført sine arbejdstimer ind i sin kalender, dog undtaget den sidste uge i februar.

Giovanni Pistritto har forklaret, at han blev ansat i januar 2014 til forskallingsarbejde. Også han førte løbende de daglige arbejdstimer ind i sin kalender. Han mistede imidlertid på et tidspunkt kalenderen, som han derefter i maj/juni 2014 har rekonstrueret. Også han var de første to dage af ansættelsen på et sikkerhedskursus, og de dage har heller ikke han fået løn for.

Gruppeformand Jan Holm Nielsen har forklaret, at han har lavet klagers beregninger af lønkravene. Som grundlag herfor har han haft CM&I's registreringer af folkenes ankomst til pladsen, deres ind- og udgang på og fra selve sitet og af, hvornår de dagligt har forladt pladsen. Hertil kommer så de fire medarbejderes kalenderoptegnelser, der i alt væsentligt stemmer med CM&I's registreringer. Han har modregnet folkenes bruttoløn ifølge lønsedlerne, dog efter Soleris fradrag for bidrag til Cassa Edile. Opgørelsen af arbejdstiden for de fire af klagers medlemmer, der har afgivet forklaring, han derefter brugt til at beregne det gennemsnitlige efterbetalingskrav for alle otte medlemmer, idet arbejdstiden efter alle oplysninger generelt set har været den samme for alle folkene på pladsen.

Gaetano Cafiso har forklaret, at han er ansat som formand på pladsen med ansvar for alle faser af Solesis entreprise. Hans arbejds hold er på 30-40 mand.

Første hold medarbejdere ankommer med bussen kl. 6.40, næste hold kl. 7.30. Det er frivilligt, om folkene vil benytte bussen, og mange kommer i egen bil. Han holder møde med CB&I's folk, der

giver almindelige instrukser for arbejdet den pågældende dag, hvilket han så giver videre til sine egne folk på pladsen. Først derefter begynder arbejdet på pladsen, undertiden først henad kl. 9. Frokostpausen varer en time fra det tidspunkt, hvor folkene forlader arbejdet ved 12.30-tiden, til de kommer tilbage til arbejdet en time senere. Endvidere holdes der en pause på sitet på 15 minutter kl. 10 og kl. 15. Arbejdsdagen slutter ca. kl. 17.10-17.15.

Registreringen af folkenes arbejdstimer foregår på den måde, at der er ophængt lister, hvor der spises frokost. Folkene bekræfter med deres underskrift på listerne deres tilstedeværelse på pladsen, og hvornår de er gået til og fra arbejdet. På grundlag af listerne laver han for hver medarbejder en timeopgørelse, der bliver sendt til Solesi i Italien. Medarbejderne underskriver altid deres lønsedler, men det hører ikke under hans arbejdsområde. Han har ikke fra nogen af de ansatte fået indsigelser mod timeopgørelserne, fraset enkelte fejl, der så er blevet rettet i den følgende uge. Afslutningsvis har han forklaret, at han registrerer folkenes effektive arbejdstid.

Aldo Bruno Caruzzi har forklaret, at han er ansat hos Solesi som project manager og dagligt opholder sig på sitet.

Folkene ankommer almindeligvis om morgenen iført arbejdstøj. Men der skal hentes værktøj, inden arbejdet kan påbegyndes, ligesom værktøjet skal afleveres om aftenen, når arbejdet er sluttet ved 17.15-17.30-tiden. Klokken er almindeligvis 7.45, inden folkene kommer rigtigt ind på arbejdspladsen, idet der først skal være tid til instrukser fra hovedentreprenøren CB&I, hvilket alt efter dagens program kan vare mellem 10 og 30 minutter. Når arbejdsdagen slutter, kan folkene skifte tøj på pladsen eller blot tage direkte hjem.

Marcella Saraceno har forklaret, at hun er ansvarlig for Solesis personalekontor i Italien.

De timeopgørelser, som kontoret i Italien modtager, skal være underskrevet af den ansvarlige leder, og de bliver derefter i overensstemmelse med almindelig praksis i Italien overført til lønregisteret i Solesis database, hvorefter de håndskrevne lister destrueres. Den af klager arbejdstimeoversigt, som Angelo Vecchio har forklaret om, sagen bilag N, er en computerudskrift, der ikke er underskrevet, og som hun derfor ikke kan forholde sig til eller tillægge nogen bevisværdi. Alle lønsedler skal imidlertid underskrives af medarbejderne, der dermed bekræfter lønsedlernes rette udvisende. Viser der sig at være fejl, bliver det rettet på den næste lønseddel. Det beløb, der er trukket på medarbejdernes lønseddel, og som klager i sine opgørelser ikke vil anerkende som en del af medarbejdernes løn, er indbetalinger til Cassa Ediles fond. Cassa Edile omfatter både sygedagpenge, ulykkesdækning, undervisning og i byggebranchen tillige feriepenge. Medarbejderne får efterfølgende fra Cassa Edile en specifikation af deres indbetalinger.

Construction director Lars Johansson har forklaret, at han er ansat i en stilling svarende til byggedirektør hos CB&I, der har en kontrakt på ca. 1 mia. kr. vedrørende projektering og udførelse af en opgradering af Shell-raffinaderiet i Fredericia. Selskabet er et hollandsk firma og datterselskab af et amerikansk selskab, der på verdensbasis har ca. 55.000 ansatte. Han har været ansat i selskabet i ca. 35 år.

Han har dagligt været på pladsen i Fredericia, der er bygget op som en skurby med administration og lagerbygninger mv. for de forskellige entreprenører på pladsen, og der er derfra adgang til selve byggepladsen. Også de seks entreprenører, som CB&I har kontraheret med, herunder bl.a. Solesi, samt disses underentreprenører holder til i skurbyen. Af hensyn til sikkerheden på pladsen foretager CB&I en daglig registrering af, hvor folkene opholder sig på pladsen fra det tidspunkt, hvor de ankommer til skurbyen og går videre til byggepladsen, og til de forlader byggepladsen og skurbyen. CB&I registrerer således både folkenes ankomst- og afgangstidspunktet til og fra skurbyen og deres ind- og udgang til og fra byggepladsen. Registreringen ved ind- og udgangen til og fra selve byggepladsen gennem en "Site Port" for kørende eller tre "Turnstiles" for gående er obligatorisk, hvorimod registreringen ved ankomsten til skurbyen i princippet kan undlades/glemmes. Der arbejder i almindelighed 250-300 folk på byggepladsen.

Solesis folk ankommer i almindelighed i busser til P-pladsen i skurbyen ca. kl. 6.30-6.50. De fleste af folkene er allerede omklædt, men der er omklædningsfaciliteter i skurbyen. Også folkenes værktøj mv. opbevares i almindelighed i skurbyen. Fra skurbyen kører eller går folkene til byggepladsen, gennem hhv. Site Port eller de tre Turnstiles, hvor de som nævnt igen registreres af CB&I. Folkene er typisk inde på byggepladsen ca. kl. 7.15. De går til frokost uden for byggepladsen ca. kl. 12.15 i frokostkantin, der ligger ca. 10 min. gang fra byggepladsen, og er tilbage på byggepladsen kl. 13.15, som de så forlader ca. kl. 17.15 for at køre med bussen ca. kl. 17.30. Kortere pauser end frokostpausen tilbringes almindeligvis på byggepladsen. Folkene arbejder selvsagt hovedsagelig på byggepladsen, men der kan i tilslutning til lagerfaciliteterne i skurbyen foretages mindre arbejder så som opskæring vedrørende mindre forskallingsarbejder. Solesi udfører jord- og betonarbejde på pladsen samt underjordisk rørføring.

Procedure

Klager har navnlig anført, at det efter bevisførelsen – CB&I's registreringer, medlemmernes fremlagte kalendere og de afgivne forklaringer – må lægges til grund, at folkene bliver afhentet ved 6-tiden og ankommer til pladsen kl. 6.40, samt at den reelle arbejdstid derefter alt overvejende begynder kl. 7 og slutter kl. 17.15. Det kan endvidere lægges til grund, at der midt på dagen holdes en

frokostpause, der dog kun kan fragå i arbejdstiden med en halv time på grund af den lange gangtid fra sitet til kantinen. De korte drikkepauser herudover på sitet, opfylder ikke kravene til at kunne anerkendes som selvbetalte pauser i henhold til overenskomsten. Endvidere må den tid, folkene om morgenen venter på instrukser om tilrettelæggelsen af det daglige arbejde på pladsen, medregnes i arbejdstiden, og det samme gælder selvsagt den tid, der går med at få udleveret værktøj og materialer. Hele bevisførelsen tegner et generelt og sikkert billede af arbejdstidsforholdene på pladsen, hvor folkene i almindelighed har haft op mod 10 timers effektiv arbejdstid dagligt. Klagers grundlag for opgørelsen af sine otte medlemmers arbejdstid og det deraf følgende efterbetalingskrav må derfor lægges til grund.

Opgørelsen af efterbetalingskravet er opgjort på grundlag af overenskomstens mindstebetaling, og det skal sikres, at folkene også har fået mindstelønnen udbetalt. Virksomhedens foretagne træk i lønnen for indbetalinger til Cassa Edile kan derfor ikke anerkendes. Der er heller ikke i øvrigt rejst berettiget kritik mod indklagedes opgørelse af medlemmernes efterbetalingskrav.

Der foreligger ikke passivitet fra klagers side, idet folkene reelt ikke har haft mulighed for at gøre indsigelse mod de løbende lønudbetalinger, i hvert fald ikke hvis de ville fortsætte med at arbejde på pladsen.

Indklagede har til støtte for sin frifindelse påstand anført, at et eventuelt efterbetalingskrav – som klager i det hele har bevisbyrden for – ikke kan opgøres på grundlag af gennemsnitsberegninger som sket. Der foreligger ikke konkrete, individuelle oplysninger om arbejdstiden for fire af klagers medlemmer, og for de fires vedkommende, der har afgivet forklaring for voldgiftsretten, er det ikke godtgjort, at de skete lønudbetalinger har været utilstrækkelige eller fejlagtige. Også de skete indbetalinger til Cassa Edile må anses som en del af den overenskomstmæssige løn.

Folkenes arbejdstid har haft en normal effektiv længde på 37 timer ugentligt. Arbejdstiden kan ikke, som klager har gjort det, beregnes fra, når folkene tjekker ind i skurbyen, men tidligst fra morgenbriefingen i kantinen. Endvidere er gangtiden til og fra frokostkantinens i skurbyen en del af frokostpausen og indgår dermed ikke i arbejdstiden.

Særligt for så vidt angår CM&I's registreringer har klager anført, at CM&I i det højeste registrerer folkenes fysiske tilstedeværelse henholdsvis i skurbyen og på selve sitet, men ikke er en registrering af folkenes reelle arbejdstid og heller ikke kan anvendes som grundlag herfor. Solesi bruger den enkelte medarbejders indtjekning til at registrere arbejdstiden, således som dette sker på de ophængte lister. Heroverfor er de fire medarbejderes kalenderoptegnelser alt for usikre og tvivlsomme, ligesom de har vist sig fejlbehæftede og delvist efterkonstruerede, og i hvert fald viser optegnelserne ikke nogen registrering af den daglige effektive arbejdstid. De indsigelser, der er fremkommet mod

Solesis lønudbetalinger, er under alle omstændigheder fremsat alt for sent, navnlig set i lyset af, at medarbejdernes løbende har kvitteret på lønsedlerne.

Subsidiært må klagers efterbetalingskrav nedsættes ganske væsentligt.

Efter bevisførelse, procedure og votering kunne der ikke opnås enighed eller flertal for en afgørelse blandt de af hver af parterne valgte medlemmer af voldgiftsretten. Afgørelsen træffes derfor af opmanden.

Opmandens begrundelse og resultat

CB&I's registreringer er ikke foretaget med henblik på at registrere folkenes arbejdstid, men giver dog et meget sikkert billede af, hvor længe folkene generelt har opholdt sig på pladsen, det være sig henholdsvis i skurbyen og inde på sitet, og registreringerne understøtter i høj grad de afgivne forklaringer fra klagers medlemmer og disses kalenderoptegnelser om arbejdstidsforholdene på pladsen. Det kan hermed lægges til grund, at folkene generelt har befundet sig på pladsen i hvert fald fra kl. 6.45 til kl. 17.15, og at deres tilstedeværelse på pladsen ydermere til dels skyldes virksomhedens medvirken i form af transport til og fra arbejdspladsen. Fraset Maurizio Terranovas buskørsel er der ikke fremkommet oplysninger om større individuelle forskelle i folkenes arbejdstid. Der er således på denne baggrund ikke grundlag for at kritisere, at klager som sket har foretaget nogle gennemsnitlige beregninger af folkenes arbejdstid på pladsen og har lagt disse beregninger til grund for opgørelsen af det hævdede efterbetalingskrav.

Tiden til omklædning findes ikke at kunne indgå i arbejdstiden, heller ikke henset til arbejdets beskaffenhed. Men både tiden anvendt til udlevering af værktøj, ventetid på instrukser og tiden til modtagelse af instrukser må på sædvanlig vis indgå i den overenskomstmæssige arbejdstid, hvilket under de foreliggende omstændigheder tillige må antages at gælde gangtiden i frokostpausen fra sitet, hvor arbejdet bliver udført, til kantinen i skurbyen. Derimod er der ikke fornødent grundlag for at anse de omhandlede drikkepauser på sitet som arbejdsgiverbetalte pauser. Endelig må tiden for de indledende sikkerhedskurser indgå i arbejdstiden på pladsen.

Klagers efterbetalingskrav er opgjort med udgangspunkt i overenskomstens mindstebetaling. Der er ikke under sagen oplyst omstændigheder, der giver grundlag for at antage, at virksomheden for en del har kunne opfylde denne grundlæggende overenskomstforpligtelse ved de skete løntræk for indbetalinger til Cassa Edile. Ved opgørelsen af efterbetalingskravet kan derfor kun modregnes medarbejdernes løn, som den kan opgøres efter dette fradrag.

På det således foreliggende grundlag må klagers efterbetalingskrav fastsættes skønsmæssigt, hvorved navnlig bemærkes, at den nedsættelse, der herefter må foretages af klagers krav, i alt væsentligt vedrører den del af arbejdstiden, for hvilken klager har beregnet et 100 % tillæg for overtid. Klagers påstand tages på denne baggrund til følge med 400.000 kr. med tillæg af procesrenter, der, da kravet er fastsat skønsmæssigt, først findes at kunne pålægges fra den 26. juni 2014, da virksomhedens advokat efter 48 timers-møder modtog en under sagen fremlagt påkravsskrivelse fra Fagligt Fælles Forbund.

Herefter bestemmes:

Indklagede, Solesi, filial af Solesi S.p.A., skal inden 14 dage til klager, Fagligt Fælles Forbund, betale 400.000 kr. med procesrente fra den 26. juni 2014.

Hver part bærer egne omkostninger og skal betale halvdelen af opmandens honorar mv.

Poul Sørensen